

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
(МКСК)

вул. Івана Франка, 19, м. Київ, 01601, тел. (044) 235-23-78

E-mail: info@mesc.gov.ua, web-site: <https://mesc.gov.ua/> код згідно з ЄДРПОУ 43220275

Росошанському О.Ю.

foi+request-135286-9c@□□□

Шановний Олександрє Юрійовичу!

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України в межах компетенції розглянуло Ваш запит від 09.10.2024 (вхідний реєстраційний МКСК від 10.10.2024 № Р-748/24-ЗП) щодо питань використання російської мови в судочинстві та повідомляє про таке.

Насамперед інформуємо, що відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічною інформацією є відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Водночас не є інформаційним запитом звернення, для відповіді на яке необхідно узагальнювати інформацію, створювати нову інформацію (надавати роз'яснення), проводити аналітичну обробку даних.

Виходячи зі змісту Вашого листа, Ваш запит, по суті, є зверненням.

У контексті порушеного Вами питання інформуємо, що статтею 10 Конституції України визначено, що державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. Це повністю відповідає державотворчій ролі української нації, що зазначено у преамбулі Конституції України, нації, яка історично проживає на території України, складає абсолютну більшість її населення і дала офіційну назву державі.

Разом з тим відповідно до статті 1 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (далі – Закон) єдиною державною (офіційною) мовою в Україні є українська мова. Українська мова як

СЕД АСКОД Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

№ 7070/Р-748/24-ЗПІ від 16.10.2024

Сертифікат 3FAA9288358ESC00304000000352A3A00F707DA00

Підписувач Куроченко Олег Іванович

Дата підписання: 16.10.2024

Дійсний з 10.10.2024 0:00:00 по 09.10.2026 23:59:59

єдина державна мова виконує функції мови міжетнічного спілкування, є гарантією захисту прав людини для кожного українського громадянина незалежно від його етнічного походження, а також є фактором єдності і національної безпеки України.

Також частиною першою статті 6 Закону встановлено, що кожний громадянин України зобов'язаний володіти державною мовою.

Закон покликаний унормувати порядок використання державної мови у суспільному житті на всій території України, спрямований на посилення її державотворчих і консолідаційних функцій, підвищення її ролі в забезпеченні територіальної цілісності та національної безпеки України. Він врегульовує статус державної мови як елементу конституційного ладу, що цілком відповідає сучасній європейській законодавчій практиці мовного регулювання, та характеризується системністю підходу до врегулювання питання функціонування української мови як державної. При цьому зауважуємо, що дія Закону не поширюється на мову релігійних обрядів та на сферу приватного спілкування, кожен громадянин України є вільним у виборі мови або мов у приватному спілкуванні.

Разом з тим, статтею 14 Закону визначено, що у судах України судочинство провадиться, а діловодство здійснюється державною мовою.

У судовому процесі може застосовуватися інша мова, ніж державна, у порядку, визначеному процесуальними кодексами України та Законом України «Про судоустрій і статус суддів».

Суди ухвалюють рішення та оприлюднюють їх державною мовою у порядку, встановленому законом. Текст судового рішення складається з урахуванням стандартів державної мови.

Частиною третьою статті 12 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлено, що суди використовують державну мову в процесі судочинства та гарантують право громадян на використання ними в судовому процесі рідної мови або мови, якою вони володіють.

Водночас, частинами третьою та четвертою статті 29 Кримінального процесуального кодексу України визначено, що слідчий суддя, суд, прокурор, слідчий забезпечують учасникам кримінального провадження, які не володіють чи недостатньо володіють державною мовою, право давати показання, заявляти клопотання і подавати скарги, виступати в суді рідною або іншою мовою, якою вони володіють, користуючись у разі необхідності послугами перекладача в порядку, передбаченому цим Кодексом.

Судові рішення, якими суд закінчує судовий розгляд по суті, надаються сторонам кримінального провадження або особі, стосовно якої вирішено питання щодо застосування примусових заходів виховного або медичного характеру, а також представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, у перекладі на їхню рідну або іншу мову, якою вони володіють. Переклад інших процесуальних документів кримінального провадження, надання копій яких передбачено цим Кодексом, здійснюється лише за

клопотанням зазначених осіб. Переклад судових рішень та інших процесуальних документів кримінального провадження засвідчується підписом перекладача.

Отже, у разі неволодіння державною мовою заявник має право на захист своїх прав у суді відповідно до українського законодавства, зокрема шляхом можливості користуватися послугами перекладача за потреби.

Також зауважуємо, що у рішенні Конституційного Суду України від 14.07.2021 № 1-р/2021, яким Закон визнано таким, що відповідає Конституції, зазначається, зокрема, що «російськомовні громадяни» України не становлять одноцільної соціальної одиниці - такої, що як група осіб (коло осіб) має право на юридичний захист як етнічна або мовна одиниця (група), а є політичним конструктом, а не юридичною категорією, на яку може поширюватися режим юридичного захисту, гарантований відповідними приписами Конституції України та інструментів міжнародного права.

Конституційний Суд України дійшов висновку, що законодавче врегулювання застосування державної мови в нормативних актах, діловодстві та документообігу у всіх сферах суспільного життя «не є дискримінаційним для кола осіб (групи осіб) у контексті приписів частини третьої статті 10 та статті 11 Конституції України».

Окремо інформуємо, що роз'яснення міністерств, інших центральних органів виконавчої влади мають лише інформаційний характер і не встановлюють правових норм.

З повагою

Державний секретар

Олег КУРОЧЕНКО

Інна Бурлака 234 79 31

СЕД АСКОД Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
№ 7070/P-748/24-ЗПІ від 16.10.2024
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000352A3A00F707DA00
Підписувач Куроченко Олег Іванович
Дата підписання: 16.10.2024
Дійсний з 10.10.2024 0:00:00 по 09.10.2026 23:59:59